Regelrådet

Beslutsdatum 2025-06-18
Vårt diarienummer RR 2025-98
Ert diarienummer KN2024/01904

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över Energimarknadsinspektionens rapport ”Genomförande av artikel 27 i Energieffektiviseringsdirektivet i svensk rätt”

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet anser att konsekvensutredningen i stora drag är tydlig och väl genomförd. Samtliga delaspekter förutom tre, särskilda hänsyn till små och medelstora företag, behov av speciella informationsinsatser samt hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas, bedöms uppfylla kvalitetskraven. Beträffande särskilda hänsyn till små och medelstora företag konstaterar Regelrådet att beskrivningen är mycket kortfattad, att en motivering till varför särskild hänsyn inte ska tas saknas samt att myndigheten inte redogör för konsekvenserna, särskilt för kunderna, av att små företag relativt sett kan få ökade merkostnader. Vad gäller utvärdering saknas information om ett flertal parametrar såsom kriterier för utvärderingen, om effekterna för företag kommer att utvärderas och i så fall hur samt mer specifikt om tidpunkt för utvärderingen. En redovisning av behov av speciella informationsinsatser saknas också.

Beskrivningen av kostnader, intäkter och verksamhetspåverkan är utförlig och ger en bild av konsekvenserna av förslagen för berörda företag. Regelrådet ser särskilt positivt på de exempelberäkningar som finns. Sammantaget bedömer Regelrådet således att konsekvensutredningen uppfyller kraven.

Innehållet i förslaget

Artikel 27 i energieffektiviseringsdirektivet behandlar omvandling, överföring och distribution av energi. Energimarknadsinspektionen, Ei, har i rapporten analyserat hur artikel 27 kan genomföras på ett kostnadseffektivt sätt i nationell rätt. Flera krav i artikel 27 är redan genomförda genom befintlig reglering. Det krävs dock fler ändringar på lag- och förordningsnivå och i myndighetsföreskrifter, i synnerhet på naturgasområdet, i syfte att tillgodose samtliga krav i artikel 27. Ei föreslår därför författningsförslag för att genomföra artikel 27.1, 27.2, 27.3 och 27.7. Författningsförslagen genomförs genom ändringar i ellagen (1997:857), naturgaslagen (2005:403), förordningen (2022:585) om elnätsverksamhet, naturgasförordningen (2006:1043), förordningen (2014:35) om fastställande av intäktsram på naturgasområdet samt förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknads-inspektionen.

I rapporten föreslår Ei att de företag som överför el eller gas ska tillämpa principen om energieffektivitet först. Ei föreslår också att det ska bli ett krav för dessa företag att i vissa

sammanhang genomföra kostnads-nyttoanalyser och att analysera möjliga åtgärder för energieffektivitet. Vissa av de föreslagna genomförandeåtgärderna berör endast företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas eftersom liknande bestämmelser redan finns för elnätsföretag. Ei föreslår bland annat att dessa företag ska få incitament att bedriva verksamheten på ett sätt som bidrar till ett effektivt nyttjande av naturgasledningar.

Bedömning av delaspekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Den 13 september 2023 beslutade Europaparlamentet och rådet att anta ett omarbetat energieffektiviseringsdirektiv, direktiv (EU) 2023/1791. Det nya direktivet ersätter direktiv 2012/27/EU och dess efterföljande ändringar. Direktivet fastställer EU:s mål för energieffektivitet till år 2030 och etablerar ”energieffektivitet först” som grundläggande princip för EU:s energipolitik. Direktivet ska genomföras i nationell lagstiftning senast den 11 oktober 2025.

Regeringen gav den 7 maj 2024 Ei i uppdrag att ta fram underlag för genomförandet av artikel 27 i det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Av uppdraget framgår att Ei ska analysera och föreslå hur artikel 27.1–27.3, 27.5, 27.7 och 27.8 i direktivet kan genomföras i Sverige. Ei ska också analysera och lämna förslag avseende eventuellt genomförande av artikel 27.6 och 27.9–27.11. Artikel 27.4 ingår inte i uppdraget.

Vid genomförandet av uppdraget ska Ei beakta regeringens inriktning att direktivet ska genomföras på ett kostnadseffektivt sätt och att de åtgärder som genomförs därmed inte ska överstiga energisparkravets nivåer.

Regelrådet finner redovisningen av problembeskrivning och syftet med förslaget godtagbar.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

I remissen anges att om förslagen inte genomförs kan energianvändningen komma att öka i samband med den elektrifiering av bland annat industrier och transporter som nu genomförs. Genom elektrifieringen väntas såväl elanvändning som överföring och distribution öka, liksom utbyggnaden av elnäten. Om inte författningsförslagens krav på energieffektivitet och flexibilitet ska beaktas i dessa sammanhang kan utbyggnaden av elnäten komma att bli mer omfattande och mer kostsam än den skulle behöva vara. Ytterligare nätinvesteringar kan medföra kostnader för det kundkollektiv som genom sina avgifter till företagen bekostar utbyggnaden. Nätinvesteringar kan även öka nyttjandet av naturresurser samt medföra en förändrad landskapsbild, ökad exponering för elektromagnetiska fält och värdeminskningar för närliggande fastigheter.

Då elektrifieringen av samhället väntas innebära att större mängder el överförs och distribueras i elnäten kan nätförlusterna komma att öka. Författningsförslagens krav på att nätföretagen ska analysera möjliga åtgärder för förbättrad energieffektivitet i sin nätverksamhet kan bidra till att begränsa denna ökning av nätförluster, som om förslagen inte genomförs skulle kunna bli än större.

Regelrådet finner redovisningen av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas godtagbar.

Alternativa lösningar

Samtliga författningsförslag som Ei har lämnat inom ramen för det aktuella regeringsuppdraget syftar till att genomföra tvingande bestämmelser i artikel 27 i energieffektiviseringsdirektivet. Ett alternativ till att införa tvingande bestämmelser är att myndigheter eller andra ger ut vägledningar där företag och nationella tillsynsmyndigheter uppmanas att följa direktivets bestämmelser. Ett sådant alternativ skulle minska antalet bestämmelser som företagen har att förhålla sig till. Vidare skulle det för myndigheten finnas färre regler att kontrollera efterlevnaden av. Ei:s bedömning är dock att detta alternativ inte är tillräckligt för att införliva direktivets bestämmelser i nationell rätt då vägledningar inte är bindande att efterleva för berörda aktörer. Av denna anledning har Ei valt att föreslå att artikel 27 i energieffektiviseringsdirektivet genomförs genom de föreslagna författningarna.

Nedan presenteras alternativ till de föreslagna bestämmelserna som Ei valt att inte gå vidare med.

Tillämpning av principen om energieffektivitet först vid nätplanering, nätutveckling och investeringsbeslut

I de föreslagna bestämmelserna avgränsas kravet på att tillämpa principen om energieffektivitet först vid investeringsbeslut till investeringar av ett värde på mer än 100 000 000 EUR, vilket är det tröskelvärde som anges i energieffektiviseringsdirektivet. Ett annat, lägre, tröskelvärde hade kunnat väljas. Ett sådant tröskelvärde skulle dock ha inneburit en ökad regelbörda för företagen då skyldigheten skulle aktualiseras för fler investeringsprojekt. I uppdraget till Ei ingår att beakta regeringens inriktning att direktivet ska genomföras på ett kostnadseffektivt sätt och att de åtgärder som genomförs därmed inte ska överstiga energisparkravets nivåer. Sammantaget har Ei därför inte föreslagit ett lägre tröskelvärde än det som anges i energieffektiviseringsdirektivet.

Ett alternativ till att införa krav på redogörelser i nätutvecklingsplanerna är att tillsynsmyndigheten genom tillsyn kontrollerar att principen om energieffektivitet först har beaktats. Därigenom skulle elnätsföretagen få minskade rapporteringsskyldigheter till tillsynsmyndigheten, vilket skulle medföra lägre kostnader för rapportering. Samtidigt hade elnätsföretagen i stället behövt besvara frågor om tillämpningen av principen om energieffektivitet först i samband med tillsynen. Ei bedömer att konsekvenserna är likartade för dessa båda alternativ, men att en reglering av att redogörelsen ska göras i nätutvecklingsplanerna ökar förutsägbarheten i när och hur dessa redogörelser ska lämnas.

Avgifter ska utformas på ett sätt som är förenligt med ett effektivt nyttjande av naturgasledningarna och en effektiv produktion och användning av naturgas

Det är inte ett uttryckligt krav enligt energieffektiviseringsdirektivet att införa bestämmelser som innebär att avgifterna ska utformas på ett visst sätt. Ei har dock gjort bedömningen att de föreslagna reglerna säkerställer att artikel 27.7 införlivas i svensk rätt. Alternativet att inte införa de föreslagna bestämmelserna hade inneburit mindre krav för företag som bedriver överföring av naturgas. Detta hade dock inneburit tveksamheter kring om Sverige implementerat artikel 27.7 i energieffektiviseringsdirektivet eftersom nättariffer kunnat utformats utan beaktande av att ett effektivt nätutnyttjande ska uppnås.

Beaktande av effektivt nyttjande av naturgasledningarna när intäktsramen bestäms

Ett alternativ till de föreslagna bestämmelserna är att införa ett generellt krav på effektiviseringsåtgärder med avseende på nätens effektivitet. I artikeln ställs dock inte ett sådant generellt krav, utan förbättringar av nätens effektivitet behöver endast göras när åtgärderna är tekniskt och ekonomiskt genomförbara. Ei bedömer att ett sådant krav skulle medföra långtgående krav för företagen och har därför valt att i stället ge företagen incitament att utföra sådana effektiviseringsåtgärder.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet konstaterar att Ei har analyserat ett flertal alternativa lösningar till de föreslagna bestämmelserna, där de redogör för sina överväganden på ett transparent sätt.

Regelrådet finner således redovisningen av alternativa lösningar godtagbar.

Berörda företag

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) är ett statligt affärsverk som är systemansvarig myndighet för kraftsystemet samt systemansvarig för transmissionsnätet för el i Sverige.

Elnätsföretag driver och förvaltar elnät. I Sverige finns det ungefär 170 elnätsföretag och storleken på företagen varierar mycket. Elnätsverksamheterna är naturliga monopol och har därmed ingen naturlig konkurrens. Ei reglerar därför dessa och beslutar om intäktsramar för företagen så att kunderna får betala ett rimligt pris för elnätstjänsten.

Swedegas AB (Swedegas) äger och driver transmissionsnätet för gas samt innehar systembalansansvar.

Ett företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas ansvarar för drift och underhåll och, vid behov, utbyggnad av sitt ledningssystem och i tillämpliga fall dess anslutning till andra ledningssystem. Distributionsnätsverksamheten i det västsvenska naturgassystemet bedrevs 2022 av fem företag. Stads- och fordonsgasnätet i Stockholmsområdet ägs och drivs av Gasnätet Stockholm AB.

Elproducenter producerar den el som sedan matas in på det svenska elnätet. Gruppen producenter är mycket skiftande och sträcker sig från några av Europas största energibolag till privatpersoner som äger småskaliga anläggningar för vindkraft, vattenkraft eller solenergi.

Naturgasproducenter finns inte i Sverige utan tillförsel sker i hög grad från Danmark genom en ledning under Öresund. Det finns också biogasproducenter som är kopplade till det västsvenska naturgassystemet.

Elhandlare, även kallade elleverantörer, handlar med el. De köper och säljer el till kunder och verkar under fri konkurrens. I Sverige finns det cirka 135 elleverantörer som säljer el till hushållskunder.

Aggregatorer beskrivs i elmarknadsdirektivet som marknadsaktörer som deltar i aggregering. Aggregatorer är en relativt ny aktör på elmarknaden och det finns i dag ett fåtal energitjänsteföretag som erbjuder tjänster för aggregering.

Kunder till elnätsföretag och företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas omfattar både privat- och företagskunder. År 2021 fanns det cirka 5,6 miljoner

elkunder i Sverige varav cirka 3,8 miljoner är hushållskunder. I det västsvenska naturgasnätet fanns år 2022 cirka 27 000 hushållskunder och även större kunder, som till exempel stora industrier och kraftvärmeverk. I Stockholms stads- och fordonsgasnät finns det cirka 50 000 kunder, varav de flesta är hushållskunder.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen om berörda företag utifrån bransch och antal är tydlig. Information om företagens storlek saknas i flera fall, men Regelrådet anser trots det att den sammantagna redogörelsen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag godtagbar.

Förslagets effekter för företagens kostnader och intäkter

Elnätsföretag inklusive Svenska kraftnät berörs av de förslag som föreslås i syfte att genomföra artikel 27.1, 27.2 och 27.3.

Tillämpning av principen om energieffektivitet först (artikel 27.1 och 27.2)

Ei bedömer att myndighetens tillämpning av principen om energieffektivitet först bland annat kan innebära att myndighetsföreskrifter uppdateras eller att myndighetens beslut kan komma att fattas på delvis andra grunder. Detta kan i vissa fall medföra att nätföretagen behöver förändra eller utveckla sina arbetssätt. Det bör dock, enligt Ei, redan vara en naturlig del av nätföretagens verksamhet att i sina beslut ta hänsyn till kostnadseffektiva energieffektiviseringsåtgärder. Därmed bör konsekvenserna bli relativt begränsade för elnätsföretagen.

De investeringsbeslut som omfattas av kravet om kostnads-nyttoanalyser är de som har ett värde av mer än 100 000 000 EUR vardera, Ei bedömer att det rör sig om mycket få, om ens några, projekt per år i Sverige och att nätföretagens kostnader för att tillämpa principen om kostnads-nyttoanalyser i samband med investeringsbeslut därmed är begränsade. I flera fall kan emellertid de kostnads-nyttoanalyser som ska göras i enlighet med artikel 3 i energieffektiviseringsdirektivet antas vara mer omfattande än de kostnads-nyttoanalyser som elnätsföretagen gör i dag. Merkostnaden för att göra mer omfattande kostnads-nyttoanalyser beror, enligt Ei, på hur eventuella myndighetsföreskrifter för dessa analyser utformas och kommer att beskrivas närmare i samband med att myndighetsföreskrifterna utarbetas.

Förutom kostnaden för att tillämpa principen om energieffektivitet först och att genomföra kostnads-nyttoanalyser kan distributionsnätföretagen antas få ökade kostnader för att redogöra för dessa i sina nätutvecklingsplaner. Denna kostnad uppskattas till ungefär 600–10 000 kronor i samband med att nätutvecklingsplanerna uppdateras vartannat år, motsvarande 300–5 000 kronor per år. Kostnaden beror dock i hög grad på hur Ei utformar eventuella myndighetsföreskrifter på området.

Kvantifiering av nätförluster och förbättrad energieffektivitet (artikel 27.3)

Ei anger att elnätsföretagen redan i dag har incitament att sänka nätförlusterna i sina nät och bör därmed redan genomföra analyser av möjliga åtgärder för förbättrad energieffektivitet. De elnätsföretag som eventuellt inte genomför sådana analyser eller som gör det med lägre frekvens än vad som eventuellt kan komma att bli krav i framtida myndighetsföreskrifter kommer emellertid få en ökad kostnad.

I de fall åtgärder vidtas för att förbättra energieffektiviteten ska dessa rapporteras till nätmyndigheten tillsammans med den förväntade energibesparingen, vilket innebär en

tillkommande administrativ kostnad för de företag som vidtar åtgärder. Storleken på dessa tillkommande kostnader är beroende av omfattningen på de analyser som görs och på kraven på nätföretagens inrapportering till nätmyndigheten.

Företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas berörs av de förslag som föreslås i syfte att genomföra artikel 27.1, 27.2, 27.3 och 27.7.

Tillämpning av principen om energieffektivitet först (artikel 27.1 och 27.2)

Ei bedömer att myndighetens tillämpning av principen om energieffektivitet först bland annat kan innebära att myndighetsföreskrifter uppdateras eller att myndighetens beslut kan komma att fattas på delvis andra grunder. Detta kan i vissa fall medföra att företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas behöver förändra eller utveckla sina arbetssätt. Liksom för elnätsföretagen bör det dock, menar Ei, redan vara en naturlig del av verksamheten att ta hänsyn till kostnadseffektiva energieffektiviseringsåtgärder. Därmed bör konsekvenserna bli relativt begränsade.

De investeringsbeslut som omfattas av kravet om kostnads-nyttoanalyser är de som har ett värde av mer än 100 000 000 EUR vardera, Ei bedömer att det rör sig om få eller inga projekt per år i Sverige som når upp till tröskelvärdet och att kostnaden för företagen för kostnads-nyttoanalyser i samband med investeringsbeslut därmed är begränsad.

Ei anger att det kan förväntas att företagen redan i dag genomför kostnads-nyttoanalyser i samband med beslut om nätplanering, nätutveckling och stora investeringar. Liksom för elnätsföretagen kan dock de kostnads-nyttoanalyser som ska göras i enlighet med artikel 3 i energieffektiviseringsdirektivet antas vara mer omfattande än de kostnads-nyttoanalyser som i dag görs av företagen.

Kvantifiering av nätförluster och förbättrad energieffektivitet (artikel 27.3 och 27.7)

Företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas har inte tidigare behövt kvantifiera och rapportera nätförluster till tillsynsmyndigheten. Däremot har de i dag en skyldighet att rapportera uppgifter till bland annat den systembalansansvarige och balansansvariga. Rapporteringen avser exempelvis mätvärden för uttagen och imatad gas i gränspunkt, inmatningspunkt, uttagspunkt och lagerpunkt. Rapporteringen av beräknade nätförluster bör, enligt Ei, kunna rapporteras till tillsynsmyndigheten i redan befintliga IT-system och i samband med annan rapportering, varför tidsåtgången för själva rapporteringen bedöms vara begränsad. Totalt uppskattar Ei att beräkning och inrapportering av uppgifterna bör ta ungefär 1–16 timmar att utföra till en kostnad om 600–10 000 kr.

Vidare föreslås att företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas ska analysera möjliga åtgärder för förbättrad energieffektivitet vid driften av naturgasledningar och att de åtgärder som vidtas tillsammans med förväntade energibesparingar ska rapporteras till tillsynsmyndigheten. Förslaget väntas innebära en påverkan på verksamheten för samtliga företag genom tillkommande analysarbete. Det väntas även innebära tillkommande administrativa kostnader för inrapportering till tillsynsmyndigheten. Storleken på dessa tillkommande kostnader är beroende av omfattningen på de analyser som görs och på kraven på nätföretagens inrapportering.

Vidare kan företagen behöva uppdatera sina tariffer i de fall dessa inte redan är utformade på ett sätt som är förenligt med ett effektivt utnyttjande av gasnätet och en effektiv gasproduktion och gasanvändning, vilket kan innebära en administrativ kostnad. De företag vars tariffer

redan utformas på det sätt som kommer föreskrivas bedöms inte få några ytterligare kostnader.

Kunder till elnätsföretag och företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas berörs av de förslag som föreslås i syfte att genomföra artikel 27.1, 27.2, 27.3 och 27.7.

Tillämpning av principen om energieffektivitet först (artikel 27.1 och 27.2)

Ei bedömer att myndighetens tillämpning av principen om energieffektivitet först bland annat kan komma att innebära att myndighetsföreskrifter uppdateras eller att myndighetens beslut kan komma att fattas på delvis andra grunder. Det kan innebära att regleringen av el- och gasmarknaderna blir mer teknikinkluderande, vilket kan skapa nya möjligheter för nätkunder att bidra med sådana tjänster. Genom att lika villkor skapas för energieffektivitets- och flexibilitetslösningar, i de fall villkoren inte är lika i dag, ges förutsättningar för mer kostnadseffektiva el- och gasmarknader vilket i sin tur gynnar kunderna.

Flera av förslagen, inklusive att företagen ska tillämpa principen om energieffektivitet först, kan dock komma att innebära ökade kostnader för företagen som kommer föras över på deras kunder. Distributionsnätsföretagen kan antas få merkostnader för att redogöra för hur principen om energieffektivitet först har tillämpats samt hur kostnads-nyttoanalyserna har gjorts. Som framgår ovan uppskattas denna kostnad till ungefär 300–5 000 kr per företag och år, men kostnaden beror i hög grad på hur myndighetsföreskrifterna på området utformas och kommer analyseras närmare i samband med att dessa utarbetas.

Kvantifiering av nätförluster och förbättrad energieffektivitet (artikel 27.3 och 27.7)

Ei föreslår att regler om övervakning och kvantifiering av nätförluster införs i Ei:s föreskrifter för företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas. Förslaget bedöms innebära en ökad kostnad om ungefär 600–10 000 kr per företag och år vilket motsvarar i genomsnitt 0,04–0,7 kr per uttagspunkt och år för kunder anslutna till ett distributionsnät. Ei anger att Swedegas AB, som bedriver överföring av gas, har 9 uttagspunkter. Därtill angränsar Swedegas nät till andra nät i 48 punkter. Om deras uppskattade ökade kostnader fördelas lika på uttagspunkterna och angränsande nät motsvarar det 10–172 kr per uttags- eller gränspunkt.

Beträffande intäkter anges att *intäktsramar* är den av Ei reglerade summan av alla intäkter som elnätsföretaget eller företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas får ta ut av sina kunder under en period på fyra år. För perioden 2024–2027 har Ei bestämt att elnätsföretagen sammanlagt får ta ut 326 257 802 000 kr av sina kunder (i 2022 års prisnivå). För naturgasföretagen är motsvarande summa 6 023 864 000 kr (i 2021 års prisnivå) för perioden 2023–2027.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet kan konstatera att förslagen kommer att få effekter för berörda företag men att kostnaderna i stor utsträckning kommer att bero på utformningen av myndighetsföreskrifterna, vilket Ei också poängterar i sin rapport. Det finns dock några exempelberäkningar, vilket Regelrådet ser positivt på. I övrigt bedömer Regelrådet att den kvalitativa redovisningen i konsekvensutredningen är tillräckligt tydlig och utförlig för att ge en bild av effekterna för företagens kostnader och verksamhet. Beträffande intäkter redogör Ei tydligt för systemet med intäktsramar och dess konsekvenser, vilket Regelrådet ser positivt på.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets effekter för företagens kostnader och intäkter godtagbar.

Påverkan på konkurrens och särskilda hänsyn till små och medelstora företag

Påverkan på konkurrens

Ei bedömer att förslagen inte får någon påverkan på konkurrensförhållandena mellan företagen på elnäts- respektive naturgasmarknaden, eftersom företagen agerar på naturliga monopolmarknader.

Regelrådet finner, givet marknadsstrukturerna, redovisningen av påverkan på konkurrens tillräcklig och därmed godtagbar.

Särskilda hänsyn till små och medelstora företag

Ei anger att förslagen ställer samma krav på alla elnätsföretag och alla företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas, oavsett storlek, Detta kan innebära att merkostnaden i förhållande till företagens intäktsramar kan komma att bli relativt sett större för små företag än för stora.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet konstaterar att beskrivningen är mycket kortfattad, att en motivering till varför särskild hänsyn inte ska tas saknas samt att myndigheten inte redogör för konsekvenserna, särskilt för kunderna, av att små företag relativt sett kan få ökade merkostnader. Detta är, som Regelrådet ser det, en tydlig brist.

Regelrådet finner således redovisningen av särskilda hänsyn till små och medelstora företag bristfällig.

Åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter

Det anges att Ei vid genomförandet av uppdraget ska beakta regeringens inriktning att direktivet ska genomföras på ett kostnadseffektivt sätt och att de åtgärder som genomförs därmed inte ska överstiga energisparkravets nivåer.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår av rapporten att Ei har valt att inte gå vidare dels med ett annat, lägre, tröskelvärde än det som anges i energieffektiviseringsdirektivet, dels med att införa ett generellt krav på effektiviseringsåtgärder gällande nätens effektivitet. Dessa förslag skulle, som Regelrådet uppfattat det, ha inneburit mer långtgående krav och ökad regelbörda för företagen om de hade genomförts.

Regelrådet finner redovisningen av åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Ei bedömer att samtliga föreslagna bestämmelser bör träda i kraft den 11 oktober 2025.

Enligt artikel 36 i det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 11 oktober 2025 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 1–3, 4.1–4.4, 4.5 första, andra, fjärde, femte och sjätte styckena, 4.6 och 4.7,

5–11, 12.2–12.5, 21–25, 26.1, 26.2 och 26.4–26.14, 27, 28.1–28.5, 29–32 och bilagorna I, III–VII, X, XI och XV. Enligt artikel 39 i direktivet ska artiklarna 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 och 20 och bilagorna II, VIII, IX, XII, XIII och XIV tillämpas från och med den 12 oktober 2025.

Det finns ingen information i remissen om behov av speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen om särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är tillräcklig. Det finns emellertid ingen redogörelse kring behov av speciella informationsinsatser, vilket Regelrådet ser som en brist, särskilt mot bakgrund av den betydelse som förslagen kan komma att få för berörda företag.

Regelrådet finner således redovisningen av särskild tidpunkt för ikraftträdande godtagbar, medan redovisningen av behov av speciella informationsinsatser är bristfällig.

Hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

I rapporten anges att efterlevnaden av de nya bestämmelserna bör följas upp genom tillsyn.

Ei föreslås få rätt att meddela föreskrifter som kompletterar eller specificerar krav och skyldigheter i flera av de lagar och förordningar som föreslås. I dessa fall kommer Ei utreda hur förslagen ska följas upp i samband med att föreskrifterna utarbetas samt presentera hur uppföljningen ska göras i tillhörande konsekvensanalyser. Ei bedömer även att regeringen bör följa upp de föreslagna lag- och författningsförslagen inom rimlig tid.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet konstaterar att beskrivningen i konsekvensutredningen är tämligen vag och att information saknas bland annat om kriterier för utvärderingen, om effekterna för företag kommer att utvärderas och i så fall hur samt mer specifikt om tidpunkt för utvärderingen. Regelrådet kan ha förståelse för att utvärdering av ändringarna eventuellt med fördel skulle kunna ingå i en bredare utvärdering av genomförandet av direktivet i sin helhet, men ett sådant samband borde i så fall ha förklarats något tydligare.

Regelrådet finner redovisningen av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Det anges att samtliga författningsförslag som Ei har lämnat inom ramen för det aktuella regeringsuppdraget syftar till att genomföra tvingande bestämmelser i artikel 27 i energieffektiviseringsdirektivet.

Regelrådet finner inget som talar emot myndighetens bedömning och finner således redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven godtagbar.

Övrigt av relevans för ärendet eller Regelrådets bedömning

Regelrådet finner inget övrigt av relevans för ärendet eller Regelrådets bedömning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 18 juni 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson och Roland Sigbladh.

Ärendet föredrogs av Ulrika Wienecke.

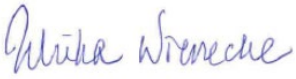

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Ulrika Wienecke
Föredragande